JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAHAKAMA YA TANZANIA

HOTUBA YA JAJI MKUU WA JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA **MHE. GEORGE M. MASAJU, SIKU YA SHERIA NCHINI**

TAREHE 2 FEBRUARI, 2026
DODOMA – TANZANIA

KAULI MBIU:
"Mchango wa Mahakama katika Ustawi na Maendeleo ya Taifa"

HOTUBA YA JAJI MKUU WA JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MHE. GEORGE M. MASAJU, SIKU YA SHERIA NCHINI

TAREHE 2 FEBRUARI, 2026
DODOMA – TANZANIA

KAULI MBIU:

“Mchango wa Mahakama katika Ustawi na Maendeleo ya Taifa”

Mhe. Dkt. Samia Suluhu Hassan, Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania,
Mhe. Mussa Azzan Zungu (Mb), Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania,
Mhe. Augustine Mwarija, Jaji wa Mahakama ya Rufani na Amidi wa Mahakama ya Rufani,

Wahe. Majaji wa Mahakama ya Rufani,
Mhe. Khamis Ramadhani Abdallah, Jaji Mkuu wa Zanzibar,
Mhe. Dkt. Mustapher Mohamed Siyani, Jaji Kiongozi,
Mhe. Dkt. Juma Zuberi Homera, Waziri wa Katiba na Sheria,
Mhe. Jaji Madibo Sacko, Rais wa Mahakama ya Afrika ya Haki za Binadamu na Watu,
Mhe. Jaji Nestor Kayobera, Rais wa Mahakama ya Jumuiya ya Afrika Mashariki,

Mhe. Yohanne Bokobora Masara, Jaji Kiongozi wa Mahakama ya Jumuiya ya Afrika Mashariki,

Wahe. Majaji wa Mahakama Kuu,

Wahe. Mawaziri Prof. Riziki Shemdoe na Balozi Mussa Ommar,

Mhe. Hamza Saidi Johari, Mwanasheria Mkuu wa Serikali,
Wahe. Majaji Viongozi Wastaafu mliopo,
Wahe. Majaji Wastaafu mliopo,

Mhe. Baraka Leonard, Katibu wa Bunge,
Prof. Elisante Ole Gabriel, Mtendaji Mkuu wa Mahakama ya Tanzania,

Mhe. Khai Mbaraouk, Mtendaji Mkuu wa Mahakama ya Zanzibar,
Mhe. Eva Kiaki Nkya, Msajili Mkuu wa Mahakama ya Tanzania,

Mhe. Valentina Katema, Mrajisi, Mahakama ya Zanzibar,

Bw. Silvester Mwakitalu, Mkurugenzi wa Mashtaka,
Mhe. Dkt. Rosemary Senyamule, Mkuu wa Mkoa wa Dodoma,
Wakili Boniface Anyisile Kajunjumele

Mwabukusi,Rais wa Chama cha Wanasheria Tanganyika,
Viongozi Wakuu wa Vyombo vya Ulinzi na Usalama,
Wahe. Mabalozi na Wawakilishi wa Mashirika ya Kimataifa,
Wahe. Wasajili, Naibu Wasajili,
Wakurugenzi na Watendaji wa Mahakama,
Wahe. Mahakimu na Mawakili,
Viongozi wa Vyama vya Siasa,
Viongozi wa Dini,

Ndugu wanahabari,
Wageni waalikwa, Mabibi na Mabwana,

Mheshimiwa Rais, awali ya yote, napenda kumshukuru Mwenyezi Mungu, mwingi wa rehema na fadhili, kwa kutujalia afya njema na kutukutanisha kwa mara nyingine tena katika siku hii muhimu kwa Mahakama ya Tanzania, baada ya mwaka mmoja wa tukio kama hili lililofanyika tarehe 3 Februari, 2025.

Kwa niaba ya Mahakama ya Tanzania, natoa shukrani za dhati kwako kwa kukubali mwaliko wetu wa kuwa Mgeni Rasmi katika Siku ya Sheria Nchini bila kujali ratiba yako muhimu lakini bila kujali pia kuwa ulikuwa nasi wiki tatu zilizopita katika Mkutano Mkuu wa chama cha Mahakimu na Majaji (TMJA). Hii inathibitisha kuwa unaiheshimu, unaithamini na kuijali Mahakama ya Tanzania. Na hapa Mheshimiwa Rais naomba nikudokeze tu kwamba, neno lako la matumaini ulilolitoa siku hiyo ya tarehe 13 Januari, 2026 pamoja na kuridhia mabadiliko mbalimbali ya sheria tuliyopendekeza ambayo ni kwa ajili ya kurahisisha na kuharakisha upatikanaji wa haki mapema ipasavyo vimeongeza ari na hamasa ya kazi kwa Watumishi wa Mahakama.

Mheshimiwa Rais, ninakupongeza kwa kuchaguliwa na wananchi wa Jamhuri ya

Muungano wa Tanzania kwa mujibu wa Ibara ya 8(1)(a) ya Katiba kuwa Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kupitia Uchaguzi Mkuu, 2025. Mwenyezi Mungu aendelee kukubariki katika maisha, utumishi na shughuli za umma katika utekelezaji wa majukumu yako ya kikatiba, kisheria na kisera.

Mheshimiwa Rais, nichukue fursa hii kumpongeza Mheshimiwa Mussa Azzan Zungu (Mb) kwa kuchaguliwa kuwa Spika wa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Ninakushukuru Mheshimiwa Spika kwa ushirikiano hata kiasi cha kuweza kutenga muda wako kuungana nasi licha ya shughuli zako nyingi katika kipindi hiki cha Mkutano wa Bunge unaoendelea hapa Jijini Dodoma. Ninakutakia kila la kheri katika maisha, utumishi na shughuli za umma.

Mheshimiwa Rais, napenda kuwakaribisha na kuwashukuru Viongozi na Wageni wote waalikwa kwa kukubali mwaliko na kutenga muda wao kushiriki nasi kwenye maadhimisho haya ya Siku ya Sheria Nchini Mwaka 2026. Kwa kuwa tunakutana kwa mara ya kwanza katika Mwaka wa Kazi wa Mahakama, ninawatakieni kila la kheri watumishi wote wa Mahakama ya Tanzania katika Mwaka huu wa Kazi 2026. Tunawatakieni kila la kheri, viongozi na wananchi wote katika maisha, utumishi na shughuli za kazi.

Mheshimiwa Rais, kauli mbiu inayotuongoza katika maadhimisho ya mwaka huu 2026 ni **"MCHANGO WA MAHAKAMA KATIKA USTAWI NA MAENDELEO YA TAIFA"**. Kauli mbiu hii inakusudiwa kutoa fursa kwa Mahakama na wadau wake kutafakari, kujadili na kudumisha mchango wa Mahakama katika ustawi na maendeleo ya Taifa letu.

Mheshimiwa Rais, Ibara ya 8(1)(b) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania (Katiba), inaelekeza kwamba lengo kuu la Serikali litakuwa ni ustawi wa wananchi. Kwa mujibu wa Ibara ya 4 ya Katiba, Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania inajumuisha Mahakama. Kwa hiyo, Mahakama inao wajibu wa kikatiba katika kuchangia ustawi na maendeleo ya Taifa la Jamhuri ya Muungano kama linavyotajwa katika Ibra ya 1 na 2(1) ya Katiba.

Mheshimiwa Rais, mambo makuu yanayounda ustawi na maendeleo ya Taifa yametajwa katika Ibara ya 6-11 ya Katiba. Mambo hayo ndiyo yanayounda masharti mengineyo yote katika Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania. Na kwa sababu hiyo, mambo hayo yamesisitizwa na kulindwa katika Ibara ya 19(3) na 30(2) ya Katiba. Hata Mahakama huru inapokuwa

inatekeleza jukumu lake la kutoa haki inawajibika kuzingatia, kutia maanani na kutekeleza masharti hayo ipasavyo kama ambavyo Ibara ya 7(1) na 107B ya Katiba zinavyoelekeza. Kimsingi mambo hayo ndiyo yanayounda usalama wa jamii, amani katika jamii, maadili ya jamii na umoja wa kitaifa na ndiyo maslahi ya haki, maslahi ya umma na maslahi ya taifa.

Mheshimiwa Rais, Mahakama inapokuwa inatekeleza ipasavyo jukumu lake la utoaji haki kwa mujibu wa Ibara 4, 107A na 107B ya Katiba, inachangia ustawi na maendeleo ya Taifa kwa sababu uwepo wa haki katika maamuzi ya Mahakama inachangia amani na udugu wa wananchi na hivyo kuwawezesha wananchi kuendelea na shughuli zao za kijamii, kiuchumi na kisiasa kwa ufanisi ipasavyo na hivyo kusonga mbele katika ustawi na maendeleo ya Taifa. Kwa hiyo, watumishi wa Mahakama hususan waamuzi

(Majaji na Mahakimu) tunapoviishi viapo vyetu vya ofisi na uadilifu yaani kuzingatia Katiba, sheria na maadili ya utumishi wetu, tunawezesha Mahakama kuchangia ipasavyo katika ustawi na maendeleo ya Taifa letu.

Mheshimiwa Rais, Haki maana yake ni uamuzi unaofanywa na mahakama kwa kuzingatia masharti ya Katiba na sheria za nchi kwa mujibu wa ushahidi unaowasilishwa Mahakamani.

Mheshimiwa Rais, Mahakama inachangia ustawi na maendeleo ya Taifa inapokuwa inadumisha Utawala wa Sheria kwa mujibu wa Ibara 26 ya Katiba kwa kuwaadhibu na kuwawajibisha ipasavyo wanaokiuka masharti ya Katiba na Sheria za Taifa letu kwa mujibu wa ibara 107A na ibara 107B ya Katiba.

Mheshimiwa Rais, kutokana na mchango na umuhimu wa Mahakama katika ustawi na maendeleo ya Taifa, ndiyo maana heshima, mamlaka na uhuru wa Mahakama vimehifadhiwa na kulindwa katika Ibara ya 30(2)(d) ya Katiba. Kifungu cha 114 cha Sheria ya Kanuni ya Adhabu (The Penal Code) kinawawajibisha watu wanaodharau Mahakama, mamlaka na uhuru wake.

Mheshimiwa Rais, tunakupongeza kwa kuendelea kuiheshimu Mahakama, mamlaka na uhuru wake kwa kauli na vitendo hata kudhamiria kwa vitendo kuiwezesha Mahakama ya Tanzania ifikie kuwa yenye hadhi duniani. Tunakushukuru sana kwa hatua unazochukua kwa ajili hiyo.

Mheshimiwa Rais, ili Mahakama iweze kutekeleza jukumu lake la kikatiba na hivyo kuchangia katika ustawi wa wananchi,

huduma zetu za Mahakama lazima ziwepo nchini kote, kuanzia angalau ngazi ya Kata hadi ngazi ya Taifa. Tunaipongeza Serikali kwa hatua za ujenzi wa mahakama za ngazi zote nchini. Hatua hii inachochea, kuongeza na kukuza mchango wa Mahakama katika ustawi na maendeleo ya Taifa kwa kuwa wananchi wenye migogoro wanaifikia Mahakama kwa ukaribu na wanaokiuka Katiba na sheria kuwajibishwa mapema kwa mujibu wa ibara ya 26 ya Katiba.

Mheshimiwa Rais, Majedwali A,B,C,D na **E** yameonyesha Miradi ya Ujenzi na Ukarabati wa Majengo ya Mahakama kuanzia mwaka 2020 hadi sasa. Na hivi karibuni tarehe 13 Januari, 2026 ulielekeza kwamba Serikali itaanza kutenga fedha katika bajeti kwa ajili ya ujenzi wa Mahakama za Mwanzo katika kila kata ambako hakuna huduma za Mahakama hiyo; na kwamba mradi huo wa ujenzi wa Mahakama za Mwanzo

utatekelezwa kwa namna ambayo miradi ya ujenzi wa Shule za msingi na Sekondari, Zahanati na Vituo vya Afya na Hospitali ilivyotekelezwa kwa mafaniko makubwa na TAMISEMI. Tunakupongeza kwa mafanikio hayo makubwa katika sekta ya elimu, afya na maji. Kwa hiyo, TAMISEMI ndio wapo katika nafasi nzuri zaidi ya utekelezaji wa mradi huu kuliko Mahakama. Mahakama itashirikiana na TAMISEMI kwa kuwapatia Ramani ya Majengo ya Mahakama na Nyumba za Mahakimu katika Mahakama hizo za Mwanzo.

Mheshimiwa Rais, kimsingi TAMISEMI ndio wanaowajibika kutekeleza Mradi huu kwa sababu kwa mujibu wa Ibara ya 146(2)(b) ya Katiba, Serikali za Mitaa wanalo jukumu la kuhakikisha utekelezaji wa sheria na ulinzi wa wananchi katika maeneo yao, yaani kuimarisha Utawala wa Sheria katika Serikali za Mitaa. Kwa sababu hiyo, huduma

za Mahakama zinahitajika katika maeneo hayo kwa mujibu wa Ibara 26(2) ya Katiba.

Mheshimiwa Rais, **Jedwali "G"** linaonyesha majengo yanayokarabatiwa ambayo yalikuwa Mahakama Kuu. Majengo hayo yanakusudiwa kuwa Vituo Jumuishi vya Utoaji Haki kwa mashauri ya Mirathi, Ndoa na Talaka kama ilivyo kwenye Kituo Jumuishi cha Utoaji Haki, Temeke. Uzoefu wa kituo Jumuishi cha Utoaji Haki, **Temeke** ambao umeleta ufanisi mkubwa katika kushughulikia mashauri ya aina hiyo umetusukuma kuanzisha vituo kama hicho kwa baadhi ya Mikoa/Kanda za Mahakama.

Mheshimiwa Rais, Vituo Jumuishi vya Utoaji Haki ambavyo viko katika hatua za kukamilika ili vianze kutoa huduma mwezi Machi, 2026 ni vituo saba kama **Jedwali "A"** linavyoonyesha. Jedwali hilo pia linataja

vituo vingine Jumuishi vya Utoaji Haki ambavyo tayari vimekamilika na vinatoa huduma. Vituo Jumuishi vya Haki ambavyo viko katika hatua ya kukamilika ili vianze kutoa huduma mwezi Machi 2026 ni Njombe, Katavi, Singida, Pemba, Songwe, Lindi na Songea.

Mheshimiwa Rais, katika kuimarisha usimamizi wa utoaji haki, kuanzia tarehe 15 Juni, 2025 hadi tarehe 15 Desemba, 2025 tumetunga jumla ya Kanuni (*Rules*) kumi na moja (11). Kanuni hizo ni pamoja na: Kanuni za Usimamizi wa Mirathi (*The Primary Courts (Administration of Estates) (Amendments) Rules, 2025* GN. No. 428 of 2025, *The Probate (Amendment) Rules, 2025* GN. No. 429 of 2025), *Instrument of Determination of Judges to Serve in the Corruption and Economic Crimes Division of the High Court of the United Republic*, Taarifa ya Kawaida Na. 9330 ya 2025, *Kanuni za Ulinzi wa Mashahidi, 2025*

TS Na. 430 la 2025, *The Judicature and Application of Laws (Constitutional Petitions) (Practice and Procedure) Rules, 2025* GN. No. 540 of 2025, *The Judicature and Application of Laws (Panel Constitution) Rules, 2025* GN. No. 541 of 2025, *The Civil Procedure Code (Amendment of the First Schedule), Rules 2025* GN. No. 569 of 2025, *The Judicature and Application of Laws (Defence Entitlement to Prosecution Evidence) Rules 2025* GN. No. 597 of 2025, na *The Judicature and Application of Laws (Electronic Filing) (Amendment) Rules, 2025* GN. No. 609 of 2025. Taarifa zaidi kuhusu Kanuni hizi pamoja na nyinginezo, sababu na faida zake ni kama ilivyoelezwa kwenye **Jedwali "F"** katika hotuba hii.

Mheshimiwa Rais, sambamba na utungaji na urekebishaji wa Kanuni, Mahakama ya Tanzania imeimarisha haki ya watuhumiwa wenye stahili ya kisheria kupata dhamana, kupata dhamana ipasavyo mahakamani

kuanzia mahakama za mwanzo ambako kwa sasa dhamana inapatikana kwa watuhumiwa/washtakiwa wote katika Mahakama za Mwanzo. Mahakama za Hakimu Mkazi, Mahakama za Wilaya na Mahakama za Mwanzo zinawajibika kuhakikisha kuwa dhamana inatolewa kwa washtakiwa kwa mashauri yote ya jinai yenye dhamana isipokuwa kama kuna sababu ya msingi. Mtu anapoomba dhamana uamuzi wa kumpa au kumkatalia dhamana utolewe siku hiyo ya kuwasilisha ombi lake Mahakamani. Hii inasaidia kupunguza mianya ya rushwa lakini pia inawezesha haki ya dhamana kupatikana mapema ipasavyo. Kwa makosa ambayo kisheria yanadhaminika, Waheshimiwa Mahakimu wanawajibika kuwajulisha watuhumiwa haki ya dhamana mara tu watuhumiwa wanapofikishwa mbele yao. Hatua hii inawawezesha wananchi wanaotuhumiwa kwa makosa ya jinai kuendelea na shughuli zao za kiuchumi na kijamii na kuhudhuria

Mahakamani wakitokea nyumbani hadi mashtaka dhidi yao yanapokuwa yametolewa hukumu/maamuzi mahakamani ipasavyo kwa mujibu wa Ibara 13(6)(b) ya Katiba.

Mheshimiwa Rais, hatua kuhusiana na dhamana kwa washtakiwa/watuhumiwa zimepunguza msongamano wa wafungwa na mahabusu magerezani na kuleta unafuu katika gharama za uendeshaji wa magereza.

Mheshimiwa Rais, tunaendeleza na kuimarisha matumizi ya TEHAMA katika utekelezaji wa shughuli za Mahakama ili kuimarishaufanisi. Hivisasatunajengamfumo unaotumia Akili Unde (*Artificial Intelligence*) kwa ajili ya kuchukua/kurekodi mwenendo wa kumbukumbu za mashauri na Hukumu Mahakamani. Katika mfumo huo, Jaji, Hakimu, Wakili, Shahidi nk wanapotamka au kuzungumza Mahakamani, mfumo huo

unatafsiri lugha iliyotumika na kuiandika kwa lugha inayokuwa imechaguliwa kuandikwa (*Translation & Transcription*) wakati huo huo. Mfumo huo utakapokuwa umeanza kutumika, utaimarisha sana ufanisi wa utendaji wa Mahakama kwani kuchukua kumbukumbu za mwenendo wa mashauri Mahakamani kwa kuandika kwa mkono au kompyuta kunachelewesha na kuchosha na wakati fulani hata kupotosha. Tutaendeleza na kuimarisha utaratibu wa kusikiliza mashauri kwa njia ya mtandao (*online litigation*) na hivyo kuleta unafuu katika gharama na kupunguza usumbufu kwa wadaawa wa mashauri Mahakamani.

Mheshimiwa Rais, Dira ya Mahakama ni "**Haki sawa kwa wote mapema ipasavyo** (*Timely and accessible justice for all*). Msingi wa Dira hii ni Ibara ya 107A(1)(2)(a)(b) na ibara 107B ya Katiba. Mojawapo ya nguzo za Dira ya Mahakama ni huduma zinazomlenga

mwananchi (*Citizen Centric Service*). Ndiyo maana Serikali inatekeleza mradi wa ujenzi wa Mahakama za ngazi zote nchini, ikiwemo ujenzi wa Mahakama za Mwanzo kila kata ili kusogeza huduma za Mahakama kwa wananchi kusudi huduma za Mahakama ziweze kufikika kwa urahisi ikizingatiwa pia kwamba asilimia 70% ya mashauri yote Mahakamani ni yale ya Mahakama za Mwanzo. Serikali imejenga vituo Jumuishi vya Utoaji Haki (*Intergrated Justice Centres – IJC*) ili kurahisisha upatikanaji wa huduma za Mahakama kwa ukaribu zaidi. Katika vituo hivyo kunakuwa na Mahakama ya Mwanzo, Mahakama ya Wilaya, Mahakama ya Hakimu Mkazi/Mkoa, Mahakama Kuu na Ofisi (*Chambers*) za Waheshimiwa Majaji wa Rufani. Hata Jengo la Makao Makuu ya Mahakama ni Kituo Jumuishi cha Utoaji Haki, kwani hapo kuna Mahakama Kuu, Mahakama ya Rufani na nafasi ya Mahakama ya Juu zaidi (*Supreme Court*) itakapokuwa imeanzishwa. Na kwa muda

mrefu sasa Mahakama Kuu na Mahakama ya Rufani zimekuwa na utaratibu mzuri tu wa uendeshaji vikao vyake Wilayani na Mikoani mtawalia katika Kanda ili kusogeza zaidi huduma zake kwa wananchi.

Mheshimiwa Rais, kwa sababu hizo na kwa kuzingatia mchango muhimu wa Mahakama katika ustawi na maendeleo ya Taifa, tunafanya ugatuzi wa Mahakama ya Rufani ili sasa Mahakama hii ya juu kabisa nchini iweze kuwepo katika baadhi ya Kanda za Mahakama nchini ambazo tayari zina Masjala Ndogo.

Mheshimiwa Rais, pamoja na mengine, hatua hii ya ugatuzi itaimarisha umuhimu wa Mahakama ya Rufani kwa wananchi. Kwa sababu hiyo Waheshimiwa Majaji wa Mahakama ya Rufani, Naibu Wasajili na watumishi wote wa Mahakama ya Rufani watakao kuwa katika Ofisi za Kanda wataendelea kupata haki na stahili zao

za utumishi ipasavyo kama ilivyo kwa watumishi watakaokuwa Makao Mkuu, Dodoma. Lengo la ugatuzi huu ni kusogeza tu huduma za Mahakama karibu na wananchi, ili kuwezesha haki kupatikana mapema ipasavyo. Katika ugatuzi huu sasa baadhi ya Waheshimiwa Majaji watafanya kazi wakiwa katika Masjala za Kanda kama Dar es Salaam, ambayo itahudumia pia Zanzibar kabla ya kuanzishwa kwa masjala nyingine ya kudumu Zanzibar. Kanda nyingine ni Arusha, Mwanza, Mbeya na Tabora.

Mheshimiwa Rais, kama tulivyokwisha ona Mahakama inao mchango mkubwa katika ustawi na maendeleo ya Taifa kiuchumi, kijamii na kisiasa. Kwa upande wa uchumi, mwaka 2025 Mahakama katika baadhi ya mashauri ya kiuchumi yaliyosikilizwa kama yanavyotajwa katika **Jedwali "H"** kwa mujibu wa Hati za Madai na Hati za Rufaa, yalifikia thamani ya TShs 50,441,708,274,962/=.

Miongoni mwa fedha hizo TShs 13 trilioni ikiwa ni kwa mashauri yaliyosikilizwa na kumalizika mwezi Oktoba hadi Desemba, 2025. Bila shaka kwa fedha zilizoingia katika matumizi na biashara mara baada ya mashauri hayo kuhitimishwa Mahakamani zimechangia kukuza biashara na uwekezaji (Uchumi) na hivyo ustawi na maendeleo ya Taifa.

Mheshimiwa Rais, tunachukua hatua ipasavyo kuifanya Mahakama kuendelea kuwa mahali pa kupata haki mapema ipasavyo na siyo mahali pa kuegesha mashauri baina ya Wadaawa kama ambavyo wadaawa wasiokuwa waaminifu wamekuwa wakikwepa kuwajibika kimikataba na kisheria katika mashauri ya Madai kwa aina zake zote. Ili tufanikiwe katika azima hii wadau wote muhimu wa Mahakama hususan wadaawa wenyewe, mawakili na mashahidi wao wanawajibika kutoa ushirikiano

ipasavyo kwa Mahakama kwa mujibu wa Katiba, sheria na maadili ya mawakili wote. Kimsingi, Mawakili ni Maafisa wa Mahakama (*Court Officers*), siyo wanaharakati wa upande wowote katika mashauri Mahakamani. Tunachukua hatua ipasavyo kuimarisha nidhamu, mwenendo na uwajibikaji wa mawakili Mahakamani, ikiwa ni pamoja na kuiboresha Sheria ya Mawakili ili kutunza heshima, mamlaka na uhuru wa Mahakama kwa mujibu wa Ibara 30(2)(d) ya Katiba. Madalali (*Court Brokers and Auctioneers*) nao wanawajibika kuzingatia Katiba, sheria, maadili yao na Hukumu/Amri za mahakama. Vinginevyo, madalali wasiokuwa waadilifu wanakuwa wanashiriki dhuluma na uhalifu. Wanapaswa kuwajibishwa hata kwa kushtakiwa Mahakamani ipasavyo.

Mheshimiwa Rais, Msingi Mkuu wa Dira ya Taifa ya Maendeleo 2050 ni Utawala (Governance), Amani (*Peace*), Usalama

(*Security*) na Utulivu (*Stability*). Maeneo ya Kipaumbele (*Attributes*) katika Msingi Mkuu wa Dira ni Utawala Bora na Haki (*Good Governance and Justice*), Serikali za Mitaa Imara na zenye ufanisi (*Strong and Effective Local Governance*), Utumishi wa Umma Unaowajibika (*Responsible and Accountable Public Service*) na Amani, Usalama na Utulivu (*Peace, Security and Stability*). Kwa Msingi Mkuu wa Dira na vipaumbele vyake ambavyo kimsingi ni masuala ya Utawala wa Sheria na Haki na ambapo Mahakama ni mhusika mkuu kwa mujibu wa Ibara ya 4, 26, 107A na 107B ya Katiba, ni dhahiri kwamba Mahakama itaendelea kuwa na mchango muhimu katika ustawi na maendeleo ya Taifa katika muktadha wa utekelezaji wa Dira ya Taifa ya Maendeleo 2050 pia.

Mheshimiwa Rais, ili Mahakama iweze kutekeleza jukumu na wajibu wake katika utekelezaji wa Dira ya Taifa ya Maendeleo

2050 na kuchangia ipasavyo katika Ustawi na maendeleo ya Taifa kwa mujibu wa majukumu yake kikatiba; sisi watumishi wote wa Mahakama ndani ya Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania mbali na kuzingatia Katiba, Sheria, Viapo, Maadili ya Utumishi wa Mahakama/Umma, Mila na Desturi za Mahakama; tunalazimika na tutalazimika kuzingatia na kuishi vitendea kazi vya kiakili, kiroho na kimwili yaani tabia ambayo ni kama *software* katika utendaji wetu.

Mheshimiwa Rais, vitendea kazi hivyo vya kiakili/kitabia ni: **kuwiwa kuona haki inatendeka na kuitenda ipasavyo** (*sensitivity to justice*), **uadilifu** (*integrity*), **uwezo wa kumudu utekelezaji wa majukumu ipasavyo** (*competency*), **uchukuaji hatua mapema/ kujituma** (*pro-activity*), **ubunifu** (*creativity*), **uzalendo** (*national patriotism*), **uhalisia / ukweli usioegemea upande wowote** (*objectivity*) na **uwajibikaji** (*accountability*). Hiki kitendea kazi cha mwisho (**uwajibikaji**)

kinabeba na kufungamanisha vitendea kazi vingine vyote, kwa maana kwamba, kila mtumishi akiwajibika ipasavyo atakuwa pia anatekeleza na hivyo vitendea kazi vingine saba na hivyo kuweza kutimiza nidhamu ya kazi. Kitendea kazi hiki pia kimeelezwa vizuri kwenye ibara ya 25 ya Katiba**.** Utumishi wa Umma Unaowajibika ni kipaumbele cha tatu katika Msingi Mkuu wa Dira ya Taifa ya Maendeleo 2050. Mbali ya Katiba, Sheria na Maadili ya utumishi wa Mahakama vitendea kazi hivi pia vimetajwa katika kifungu cha 6 cha Sheria ya maadili ya Viongozi wa Umma.

Mheshimiwa Rais, baada ya kusema hayo sasa naomba nikukaribishe uweze kuongea na hadhara hii pamoja na wananchi kwa ujumla na kisha utuzindulie rasmi mwaka wa kazi wa Kimahakama kwa Mwaka 2026. Mheshimiwa Rais karibu sana.

ASANTENI KWA KUNISIKILIZA

JEDWALI "A": VITUO JUMUISHI VYA UTOAJI HAKI (IJCs)

Na.	Jina la Mradi	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
1	IJC- ARUSHA	Arusha Mjini	Arusha	Kazi zimekamilika na jengo linatumika
2	IJC- DODOMA	Dodoma Mjini	Dodoma	
3	IJC- MOROGORO	Morogoro Mjini	Morogoro	
4	IJC- MWANZA	Ilemela	Mwanza	
5	IJC- KINONDONI	Kinondoni	Dar es Salaam	
6	IJC- TEMEKE	Temeke	Dar es Salaam	
7	IJC- SIMIYU	Bariadi	Simiyu	
8	IJC- GEITA	Geita	Geita	
9	IJC- NJOMBE	Njombe Mjini	Njombe	Majengo yanategemewa kuwa tayari kwa matumizi Machi 2026
10	IJC- KATAVI	Mpanda	Katavi	
11	IJC- SINGIDA	Singida	Singida	
12	IJC- PEMBA	Chakechake	Kusini Pemba	
13	IJC- SONGWE	Songwe	Songwe	
14	IJC- LINDI	Lindi	Lindi	
15	IJC- SONGEA	Songea	Ruvuma	

JEDWALI "B": MAHAKAMA YA HAKIMU MKAZI

Jina la Mradi	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
Ofisi za Hakimu Mkazi - Songwe	Songwe	Songwe	Kazi zimekamilika na majengo yanatumika
Ofisi za Hakimu Mkazi - Katavi	Katavi	Katavi	
Ofisi za Hakimu Mkazi - Njombe	Njombe Mjini	Njombe	
Ofisi za Hakimu Mkazi - Lindi	Lindi Mjini	Lindi	

JEDWALI "C": MAHAKAMA ZA WILAYA

Na.	Jina la Mahakama ya Wilaya	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
1	Ngara	Ngara	Kagera	Kazi zimekamilika na majengo yanatumika
2	Namtumbo	Namtumbo	Ruvuma	
3	Same	Same	Kilimanjaro	
4	Mwanga	Mwanga	Kilimanjaro	
5	Nanyumbu	Nanyumbu	Mtwara	
6	Tandahimba	Tandahimba	Mtwara	
7	Chemba	Chemba	Dodoma	
8	Bahi	Bahi	Dodoma	
9	Kaliua	Kaliua	Tabora	
10	Uvinza	Uvinza	Kigoma	
11	Buhigwe	Buhigwe	Kigoma	
12	Kakonko	Kokonko	Kigoma	
13	Butiama	Butiama	Mara	
14	Rorya	Rorya	Mara	
15	Itilima	Itilima	Simiyu	
16	Busega	Busega	Simiyu	
17	Songwe	Songwe	Songwe	
18	Tanganyika	Tanganyika	Katavi	
19	Mbogwe	Mbogwe	Geita	
20	Nyang'wale	Nyang'wale	Geita	
21	Kyerwa	Kyerwa	Kagera	
22	Misenyi	Misenyi	Kagera	
23	Gairo	Gairo	Morogoro	
24	Mvomero	Mvomero	Morogoro	
25	Kilombero	Kilombero	Morogoro	
26	Mkinga	Mkinga	Tanga	
27	Kwimba	Kwimba	Mwanza	
28	Liwale	Liwale	Lindi	
28	Manyoni	Manyoni	Singida	
30	Korogwe	Korogwe	Singida	
31	Ulanga	Kibaigwa	Dodoma	

Na	Jina la Mahakama ya Wilaya	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
32	Kibiti	Kibiti	Pwani	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Juni 2026
33	Hanang	Hanang	Manyara	
34	Simanjiro	Simanjiro	Manyara	
35	Nanchingwea	Nachingwea	Lindi	
36	Tunduru	Tunduru	Ruvuma	
37	Mbulu	Mbulu	Manyara	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Oktoba 2026
38	Chamwino	Chamwino	Dodoma	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Juni 2026
39	Mkalama	Mkalama	Singida	
40	Uyui	Uyui	Tabora	
41	Kilosa	Kilosa	Morogoro	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Februari 2026
42	Nyasa	Nyasa	Ruvuma	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Juni 2026
43	Masasi	Masasi	Mtwara	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Mei 2026
44	Kishapu	Kishapu	Shinyanga	
45	Tarime	Tarime	Mara	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Aprili 2026
46	Kalambo	Kalambo	Rukwa	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Mei 2026
47	Ukerewe	Ukerewe	Mwanza	
48	Biharamulo	Biharamulo	Kagera	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Agusti 2026
49	Lushoto	Lushoto	Tanga	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi August 2026

Na.	Jina la Mahakama ya Wilaya	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
50	Handeni	Handeni	Tanga	Miradi hii iko kwenye hatua ya manunuzi
51	Igunga	Igunga	Tabora	
52	Mlele	Mlele	Katavi	
53	Rufiji	Rufiji	Pwani	
54	Kiteto	Kiteto	Manyara	
55	Ubungo	Ubungo	Dar es Salaam	Kazi zimekamilika na jengo linatumika.

JEDWALI "D": MAHAKAMA ZA MWANZO

Na.	Jina la Mahakama ya Mwanzo	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
1.	Hydom	Mbulu	Manyara	Kazi zimekamilika na majengo yanatumika
2.	Kimbe	Kilindi	Tanga	
3.	Nyakibimbili	Bukoba Vijijini	Kagera	
4.	Matiri	Songea	Ruvuma	
5.	Kabanga	Ngara	Kagera	
6.	Chanika	Ilala	Dar es Salaam	
7.	Kinesi	Rorya	Mara	
8.	Madale	Kinondoni	Dar es Salaam	
9.	Luilo	Ludewa	Njombe	
10.	Usevya	Mlele	Katavi	
11.	Newala	Newala	Mtwara	
12.	Mahenge	Kilolo	Iringa	
13.	Izigo	Muleba	Kagera	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Machi 2026
14.	Nyakakika	Karagwe	Kagera	
15.	Kigoma Kaskazini	Kigoma Ujiji	Kigoma	
16.	Heru Juu	Kasulu	Kigoma	
17.	Manyovu	Buhigwe	Kigoma	
18.	Mipingo	Lindi Mjini	Lindi	Kazi zimekamilika na majengo yanatumika
19.	Mtandi	Masasi	Mtwara	
20.	Ndomoni	Nachingwea	Lindi	
21.	Chikundi	Masasi	Mtwara	

Na.	Jina la Mahakama ya Mwanzo	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
22.	Msata	Chalinze	Pwani	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Machi 2026
23.	Bungu	Kibiti	Pwani	
24.	Somangila	Kigamboni	Pwani	
25.	Kimanzichana	Mkuranga	Pwani	
26.	Mbagala	Temeke	Dar es Salaam	
27.	Inonelwa	Misungwi	Mwanza	
28.	Kabila	Magu	Mwanza	
29.	Nyatukala	Sengerema	Mwanza	
30.	Muganza	Chato	Geita	
31.	Tarakea	Rombo	Kilimanjaro	
32.	Terrat	Arusha	Arusha	
33.	Gonja	Same	Kilimanjaro	
34.	Sanja Juu	Siha	Kilamanjro	
35.	Terat	Simanjiro	Manyara	
				Kazi zimekamilika na majengo yanatumika
36.	Maji ya Chai	Meru	Arusha	
37.	Makuyuni	Monduli	Arusha	
38.	Minjingu	Babati	Manyara	
39.	Mugumu	Serengeti	Mara	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Machi 2026
40.	Ngulyati	Bariadi Mjini	Simiyu	
41.	Nyalikungu	Maswa	Simiyu	
42.	Lugangabilili	Itilima	Simiyu	
43.	Majengo	Shinyanga Mjini	Shinyanga	Kazi zimekamilika na majengo yanatumika
44. 45	Malunga	Kahama	Shinyanga	
45. 46	Nganzo	Bukombe	Geita	
46. 47	Unyamikubi	Singida Urban	Singida	
47. 48	Minyunge	Ikungi	Singida	
48. 49	Kwamtoro	Chemba	Dodoma	
49. 50	Bwakila Chini	Morogoro Vijijini	Morogoro	
50.	Minepa	Malinyi	Morogoro	

Na.	Jina la Mahakama ya Mwanzo	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
51.	Kasanga	Kalambo	Rukwa	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Machi 2026
52.	Namanyere	Nkasi	Rukwa	
53.	Nambogo	Sumbawanga	Rukwa	
54.	Ugala	Mlele	Katavi	
55.	Sibwesa	Tanganyika	Katavi	
56.	Mamba	Mpimbwe	katavi	
57.	Rujewa	Mbalali	Mbeya	Kazi zimekamilika na majengo yanatumika
58.	Lupatingatinga	Chunya	Mbeya	
59.	Ndobo	Kyela	Mbeya	
60.	Kanga	Songwe	Songwe	
61.	Msangano	Mbozi	Songwe	
62.	Chikongola	Mikindani	Mtwara	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Machi 2026
63.	Kitangari	Newala	Mtwara	
64.	Nalasi	Tunduru	Ruvuma	
65.	Likuyusekamaganga	Namtumbo	Ruvuma	
66.	Lilondo	Madaba	Ruvuma	
67.	Manda	Ludewa	Njombe	Kazi zimekamilika na majengo yanatumika
68.	Lupembe	Njombe Vijijini	Njombe	
69.	Izazi	Iringa Vijijini	Iringa	
70.	Mafinga	Mafinga Urban	Iringa	
71.	Ngoheranga	Malinyi	Morogoro	
72.	Ketumbeine	Longido	Arusha	
73.	Ilangala	Ukerewe	Mwanza	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Mei 2026
74.	Haubi	Kondoa	Dodoma	
75.	Magubike	Kilosa	Morogoro	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Julai 2026
76.	Mbalizi	Mbeya Vijijini	Mbeya	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Juni 2026

Na.	Jina la Mahakama ya Mwanzo	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
77.	Rungwa	Manyoni	Singida	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Mei 2026
78.	Mkuyuni	Nyamagana	Mwanza	
79.	Machame	Hai	Kilimanjaro	
80.	Nanjilinji	Kilwa	Lindi	
81.	Kipili	Sikonge	Tabora	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Aprili 2026
82.	Kinusi	Mpwapwa	Dodoma	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Mei 2026
83.	Mkomazi	Same	Kilimanjaro	Mradi uko kwenye hatua za manunuzi.
84.	Kibaigwa	Kongwa	Dodoma	Kazi imekamilika jengo linatumika

JEDWALI "E": MIRADI YA MATENGENEZO/UKARABATI WA MAJENGO YA MAHAKAMA

Na.	Jina la Mradi	Wilaya	Mkoa	Hatua ya Utekelezaji
1.	Mahakama Kuu - Tabora	Tabora	Tabora	Kazi zimekamilika na jengo linatumika
2.	Mahakama Kuu - Moshi	Moshi	Kilimanjaro	
3.	Mahakam aya Wilaya ya Maswa	Maswa	Simiyu	
4.	Jengo la Kituo Jumuishi cha Utoaji Haki – Musoma	Musoma	Mara	
5.	Mahakama Kuu – Mwanza	Nyamagana	Mwanza	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Agusti 2026
6.	Mahakama Kuu - Iringa	Iringa	Iringa	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Julai 2026
7.	Mahakama Kuu - Dodoma	Dodoma Mjini	Dodoma	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Agusti 2026
8.	Mahakama ya Uhujumu Uchumi - Dar es Salaam	Ilala	Dar es Salaam	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Machi 2026
9.	Mahakama ya Hakimu Mkazi – Kisutu Renovation	Ilala	Dar es Salaam	Jengo linategemea kuwa tayari kwa matumizi Juni 2026

JEDWALI "F": KANUNI ZILIZOTUNGWA NA KUREKEBISHWA 2025 NA FAIDA ZAKE

Na.	JINA LA KANUNI	Na. ya Tangazo la Serikali	TAREHE YA KUINGIA KWENYE MATUMIZI	MANUFAA YAKE KWA UMMA
1.	The Primary Courts (Administration of Estates) (Amendments) (Amendments) Rules, 2025	GN No. 428 of 2025	11 Julai, 2025	Kupunguza urasimu katika masuala ya mirathi. Kuleta uwazi na kudhibiti matumizi mabaya ya fedha za mirathi Kuweka udhibiti dhidi ya Wasisimamizi wa Mirathi wenye dhamira ya kutumia vibaya fedha au mali za marehemu. Faida nyingine ni Mabenki ya biashara kupata wateja wanaotokana na utekelezaji wa kanuni inayotaka msimamizi wa mirathi kufungua akaunti maalumu za mirathi.

MAHAKAMA YA TANZANIA
JUDICIARY OF TANZANIA

Na.	JINA LA KANUNI	Na. ya Tangazo la Serikali	TAREHE YA KUINGIA KWENYE MATUMIZI	MANUFAA YAKE KWA UMMA
2.	The Probate (Amendment) Rules, 2025	GN No. 429 of 2025	11 Julai, 2025	Kupunguza urasimu katika masuala ya mirathi. Kuleta uwazi na kudhibiti matumizi mabaya ya fedha za mirathi Kuweka udhibiti dhidi ya Wasisimamizi wa Mirathi wenye dhamira ya kutumia vibaya fedha au mali za marehemu. Faida nyingine ni Mabenki ya biashara kupata wateja wanaotokana na utekelezaji wa kanuni inayotaka msimamizi wa mirathi kufungua akaunti maalumu za mirathi.
3.	Instrument of Determination of Judges to Serve in the Corruption and Economic Crimes Division of the High Court of the United Republic	Taarifa ya Kawaida Na. 9330 ya 2025	18 Julai, 2025	Kusogeza karibu huduma kwa wananchi na kuharakisha usikilizaji wa mashauri ya uhujumu uchumi.

Na.	JINA LA KANUNI	Na. ya Tangazo la Serikali	TAREHE YA KUINGIA KWENYE MATUMIZI	MANUFAA YAKE KWA UMMA
4.	Kanuni za Ulinzi wa Mashahidi, 2025	TS Na. 430 Mwaka 2025	11 Julai, 2025	Kumlinda Shahidi dhidi ya vitisho au madhara mengine yoyote anayoweza kupata kwa sababu ya kutoa ushahidi Mahakamani. Kuwezesha haki kutendeka kwa kuhakikisha mashuhuda wanatoa ushahidi pasipo kudhurika.
5.	Kanuni za Mashauri ya Uchaguzi wa Wabunge, 2025	TS Na. 431 Mwaka 2025 TS Na. 610 mwaka 2025	11 Julai, 2025 17 Oktoba, 2025	Kutoa utaratibu wa usikilizwaji wa mashauri ya uchaguzi wa Wabunge haraka ipasavyo na kupunguza gharama na muda wa usikilizwaji wa mashauri hayo.
6.	Kanuni za Mashauri ya Uchaguzi wa Madiwani, 2025	TS Na. 433 Mwaka 2025 TS Na 611 Mwaka 2025	11 Julai, 2025 17 Oktoba, 2025	Kutoa utaratibu wa usikilizwaji wa mashauri ya uchaguzi wa Madiwani haraka ipasavyo na kupunguza gharama na muda wa usikilizwaji wa mashauri hayo.

Na.	JINA LA KANUNI	Na. ya Tangazo la Serikali	TAREHE YA KUINGIA KWENYE MATUMIZI	MANUFAA YAKE KWA UMMA
7.	The Judicature and Application of Laws (Constitutional Petitions) (Practice and Procedure) Rules, 2025	GN No. 540 of 2025	5 Septemba, 2025	Kuimarisha uwazi na kuongeza ubora wa maamuzi katika mashauri ya kikatiba yanayofunguliwa chini ya Ibara ya 108(2) ya Katiba. Kuyapa uzito mashauri haya ya kikatiba kwa kuweka jopo la majaji watakaosikiliza wasipungue watatu
8.	The Judicature and Application of Laws (Panel Constitution) Rules, 2025	GN No. 541 of 2025	5 Septemba, 2025	Kuimarisha ubora wa maamuzi kwenye mashauri yanayobeba masuala magumu ya kisheria na ushahidi (*complex legal and factual issues*) kwa kufanya mashauri hayo yasikilizwe na kuamuriwa na jopo la majaji wasiopungua watatu.

Na.	JINA LA KANUNI	Na. ya Tangazo la Serikali	TAREHE YA KUINGIA KWENYE MATUMIZI	MANUFAA YAKE KWA UMMA
9.	The Civil Procedure Code (Amendment of the First Schedule), Rules 2025	GN No. 569 of 2025	12 Septemba, 2025	Kuongeza kasi ya usikilizaji wa maombi ya kutekeleza hukumu katika Mahakama za Hakimu Mkazi na Wilaya kwa kuongeza wigo wa mahakimu wenye mamlaka ya kusikiliza maombi hayo. Kupunguza mlundikano wa mashauri ya utekelezaji kwa Mahakimu Wafawidhi na hivyo kuongeza ufanisi. Kuondoa ufisadi na matumizi mabaya ya mamlaka wakati wa utekelezaji wa tuzo (decree). Kuleta uwajibikaji kwa maafisa watakaosikiliza maombi ya utekelezaji wa tuzo (decree). Kuhakikisha michango ya Wafanyakazi inakusanywa na kufikishwa kwa wakati na Waajiri kwenye mifuko ya hifadhi za jamii kama ilivyokusudiwa. Kuharakisha usikilizaji wa mashauri ya madai ya malimbikizo ya michango ya wafanyakazi kwa kupitia *summary procedure.*

MAHAKAMA YA TANZANIA
JUDICIARY OF TANZANIA

Na.	JINA LA KANUNI	Na. ya Tangazo la Serikali	TAREHE YA KUINGIA KWENYE MATUMIZI	MANUFAA YAKE KWA UMMA
10.	The Judicature and Application of Laws (Defence Entitlement to Prosecution Evidence) Rules 2025	GN No. 597 of 2025	3 Oktoba, 2025	Kuimarisha haki ya usawa mbele ya sheria na haki ya kusikilizwa kwa ukamilifu kwa mujibu wa Ibara 13(1)(6)(a) ya Katiba. Kuleta uwazi katika uendeshaji wa mashauri ya jinai yaliyoko Mahakama za Wilaya na Mkoa. Kuzuia ubambikizaji wa kesi na kudhibiti vitendo vya rushwa. Kuongeza ubora na uwajibikaji katika upelelezi wa makosa ya jinai. Kuleta usawa mbele ya sheria baina ya upande wa mashtaka na mtuhumiwa na kupunguza Ushahidi wa kushtukiza *(ambush litigation)*.

Na.	JINA LA KANUNI	Na. ya Tangazo la Serikali	TAREHE YA KUINGIA KWENYE MATUMIZI	MANUFAA YAKE KWA UMMA
11.	The Judicature and Application of Laws (Electronic Filing) (Amendment) Rules, 2025	GN No. 609 of 2025	17 Oktoba, 2025	Imehakikisha uthabiti wa sheria na kufanya sheria itabirike kwa sababu ukinzani ulioletwa na maamuzi ya Mahakama ya Rufani umetatuliwa na kwa sasa Wadaawa wanafahamu wazi wakati gani shauri linahesabika kufunguliwa.

MAHAKAMA YA TANZANIA
JUDICIARY OF TANZANIA

JEDWALI “G”: MAJENGO YANAYOKARABATIWA KWA AJILI YA KUANZISHA VITUO JUMUISHI VYA UTOAJI HAKI KWA MASHAURI YA MIRATHI, NDOA NA TALAKA

Na.	Jina la Jengo	Mahali lilipo	Hali ya sasa
1.	Mahakama Kuu Kanda ya Dodoma	Dodoma	Liko katika hatua za mwisho za ukarabati
2.	Mahakama Kuu Kanda ya Mwanza	Mwanza	Liko kwenye ukarabati

MAHAKAMA YA TANZANIA
JUDICIARY OF TANZANIA

JEDWALI “H”: TAKWIMU ZA MASHAURI YANAYOCHOCHEA UKUAJI WA UCHUMI YALIYOMALIZIKA 2025

S/N	MAHAKAMA	IDADI NA AINA YA MASHAURI YALIYOMALIZIKA							THAMANI Tshs
		ARDHI	BENKI	KODI	BIASHARA	PSSF	NSSF	JUMLA	
1.	Mahakama ya Rufani	00	254	157	213	00	00	624	3,708,190,811,645
2.	Mahakama Kuu	5,867	678	00	491	27	353	7,416	46,552,145,741,011
3.	Mahakama ya Hakimu Mkazi	00	240	00	25	04	266	535	61,506,627,242
4.	Mahakama ya Wilaya	00	278	00	47	02	100	427	119,865,095,064
	Jumla ya mashauri	5,867	1,450	157	776	33	719	9,002	
	Thamani Tshs	382,963,555,071	6,609,042,600,410	789,622,638,806	41,846,317,438, 318	7,688,245,498	813,762, 042,357		50,441,708,274,962

MAHAKAMA YA TANZANIA

UHURU NA UMOJA

JUDICIARY OF TANZANIA